

SZAKDOLGOZAT

RÁCZ-FODOR FANNI

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Gödöllői Campus

Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

Kynológus szakirányú továbbképzési szak

**Az erdélyi kopó munkájának vizsgálata társas nagyvad
vadászatokon**

Belső konzulens: Ujhelyi Tamás

Külső konzulens: Kovács Örs

Készítette: Rác-Fodor Fanni

Gödöllő

2024

Összefoglalás

Az erdélyi kopót, mint őshonos vadászkutyafajtát kifejezetten nagyvad vadászatára tenyésztették ki. Leggyakrabban vaddisznó és gímszarvas hajtásra használták, de néha medvevadászatra is alkalmazták. A fajta megőrzése szempontjából nélkülözhetetlen, hogy az egyedeknek lehetőségük legyen ösztöneiket kihasználni.

Dolgozatom célja volt, hogy a társas nagyvad vadászatokon rögzített GPS adatokat és az önkéntesen kitölthető kérdőíves válaszokat feldolgozva megvizsgáljam, hogy az erdélyi kopó alkalmazása szükségszerű az ilyen jellegű vadászatokon.

A társas nagyvad vadászatok során elengedhetetlen a megfelelően képzett hajtó kutya alkalmazása. Az általam tanulmányozott kutatásokból is megfigyelhető volt, hogy a vaddisznó nem szívesen hagyja el a jól ismert tartózkodási helyét. A hajtók nem minden esetben elegendőek a sűrű növényzettel borított területről a vaddisznók kimozgatásához. Hazánkban, és más országokban (Románia, Görögország, Csehország, Lengyelország, Hollandia és Kanada) is alkalmaznak erdélyi kopót vadászatra kisebb-nagyobb eltéréssel. Azonban a hazai statisztikák még mindig azt mutatják, hogy kevés egyed van vadászkutyaként tartva.

A GPS nyomkövetővel rögzített adatok 2021-2024-es időszakra tehetőek, ami 3 vadászati évnek felelt meg. A vadászatokon változó számban vett részt nyomkövetővel ellátott erdélyi kopó, 2-7 db egyed. Az elemzett nyomvonalak alapján az erdélyi kopók az adott területet jól átfogóan lekeresték. Kisebb-nagyobb kilengések érzékelhetőek voltak, de a térképeken az látszott, hogy a kutyák mindig visszatértek a hajtásba. Néhány alkalommal a GPS jel megszűnt, ezek oka számomra ismeretlen volt.

A nyomvonalak vizsgálata mellett, a kérdőíves válaszokat is elemeztem, amelyeket a Magyarországi Erdélyi Kopó Klub rendelkezésemre bocsátott. Az adatok vonatkozásában a 2017. november 25-től 2024. február 2-ig terjedő időszakot analizáltam, ami 7 vadászati évnek felelt meg. A vizsgált válaszok a következők voltak: a kutyák sérülésének gyakorisága a vadászatokon, a vadászatra jogosult gazdálkodási formáját tekintve hol alkalmaznak legtöbbször erdélyi kopót és a kutyák futásának teljesítménye km-ben megadva.

A sérülési eredményeket feldolgozva magas számban jött nemleges válasz az önkéntes kitöltőktől. Kutya sérülés összesen 57 alkalommal történt a 7 vadászati év során. Bár a kistermetű vaddisznós kutyák esetében sajnos nem rendelkezem pontos adatokkal, így objektíven összehasonlítani nem állt módomban, de összességében elmondható, hogy ez nem túl nagy szám. A kutya vezetőknél lehetőségük volt kifejtetni a sérülés okát és mértékét. A

válaszadók többsége vaddisznó által szúrási és vágási sérülésekről számolt be. 9 esetben vaddisznó harapásból adódott a kutya sérülése. Gímszarvas által okozott sérülés 1 db, továbbá egy esetben dámszarvas lökte fának a kutyát. Mindösszesen egy kutyavezető számolt be arról, hogy a kutyáját kilőtték a vadászon. A vadászatra jogosult gazdálkodási formája szerinti vizsgálat alapján kijelenthető, hogy mindössze 30%-ban kapnak lehetőséget Erdőgazdaságoknál a kopósok. Az adatok vonatkozásában kiemelendő, hogy nagy számban ugyan azok a vadásztársaságok és Erdőgazdaságok hívnak erdélyi kopót vadászatra. Ezek a területek zömében Zala, Vas és Nógrád Vármegyében találhatóak. Az utolsó információ elemzésem az erdélyi kopók megtett kilométerére irányult. Az erdélyi kopók átlagosan 26-35 km közötti távot tesznek meg egy társas vadászat alkalmával. A kistermetű vaddisznós kutyák teljesítményéről nincs adatom, ezért összehasonlítást nem tudtam végezni. Mindemellet úgy gondolom, hogy ez a magas kilométer szám is tudja bizonyítani azt, hogy az erdélyi kopó hasznos „tagja” egy nagyvad társas vadászatnak.

Összegezve a fentieket és a tapasztalataimat, az erdélyi kopó alkalmazása a társas nagyvad vadászaton szükséges. Más vadászkutya-fajtákkal együtt még hatékonyabb és eredményesebb hajtások megrendezésére kerülne sor. Azonban ennél a fajtánál is megtalálhatóak az állományban a nem kívánatos egyedek.

Az erdélyi kopóról kevés tudományos cikk lelhető fel, mindemellet csekély mértékű adat áll rendelkezésre, amely bizonyítaná a fajta fontosságát és szükségességét a vadászatokon.